

ע"פ 4450/20 - עבד אגבריה נגד מדינת ישראל - הוועדה המחוזית לתכנון ובניה חיפה

בית המשפט העליון
ע"פ 4450/20

לפני:

כבוד השופט ע' ברון

המערער:

עבד אגבריה

נגד

המשיבה:

מדינת ישראל - הוועדה המחוזית לתכנון ובניה חיפה

ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי חיפה מיום
2.6.2020 (כבוד השופט נ' ג'השאן) בעפ"א
39262-07-16

תאריך הישיבה:

ד' בתשרי התשפ"א (22.09.20)

בשם המערער:

עו"ד חוסיין אבו חוסיין
עו"ד מיה בש מיכאלי; עו"ד דוד פרוינד

בשם המשיבה:

החלטה

1. ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי בחיפה ב-עפ"א 39262-07-16 מיום 2.6.2020 (השופט נ' ג'השאן), שבגדרה נדחתה בקשה שהגיש המערער להארכה נוספת של עיכוב ביצוע צו הריסה שיפוטי מיום 14.10.2010.

רקע והליכים קודמים

2. בשנת 2003 בנה המערער מבנה למגורים בשטח של כ-300 מ"ר, במקרקעין שייעודם חקלאי וללא היתר בנייה, סמוך לאום אל-פחם (להלן: המבנה). עקב כך הוגש נגדו כתב אישום בשנת 2003 לבית משפט השלום בחדרה (ת"פ 2682/03), בגין בנייה ושימוש ללא היתר כדין בניגוד להוראות חוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965. המערער הורשע במיוחס לו, ודינו נגזר ביום 26.3.2007. במסגרת גזר הדין ניתן צו המורה למערער להרוס את המבנה בתוך 18 חודשים אלא אם כן יקבל היתר כדין (להלן: צו ההריסה הראשון).

משלא הרס המערער את המבנה והמשיך לעשות בו שימוש למגורים תוך הפרת צו בית המשפט, הוגש נגדו כתב אישום נוסף, הפעם לבית משפט השלום בחיפה (תו"ח 35631-02-10), שייחס לו בין היתר עבירה של אי קיום צו שיפוטי. המערער הורשע במיוחס לו, ובמסגרת גזר הדין נקבע שוב כי על המערער להרוס עד ליום 11.5.2011 את המבנה שנבנה שלא כדין והשימוש בו נעשה ללא היתר, וכי אם לא יעשה כן המשיבה תהא רשאית לבצע את הצו בעצמה החל מיום 1.9.2011 (להלן: צו ההריסה השני או צו ההריסה).

בקשה שהגיש המערער לעיכוב ביצוע צו ההריסה השני נדחתה על ידי בית משפט השלום בחיפה ביום 26.10.2011. ערעור שהוגש על החלטה זו נדחה על ידי בית המשפט המחוזי בחיפה ביום 7.2.2012 (ע"פ 28562-12-11), תוך שבית המשפט המחוזי ציין כי: "ישלדחות את הערעור, שכן המערער בעזות מצח מפר במשך שנים צווים שיפוטניים... הגיע הזמן שהמערער יפנים את משמעותו של שלטון החוק".

3. ביום 15.4.2012 עתר המערער לבית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית משפט לעניינים מינהליים (עת"מ 8965-04-12), להורות למשיבה להימנע מביצועו של צו ההריסה. כך משום שלשיתו, כוונתה של המשיבה לבצע את צו ההריסה היא בלתי סבירה במידה שמצדיקה את התערבות בית המשפט. בהחלטה מיום 24.10.2012 דחה בית המשפט המחוזי את העתירה וציין: "דומה שבענייננו חוסר הסבירות הוא בכך שצווי ההריסה לא בוצעו עד עצם היום הזה וודאי שלא בניסיון - או כוונה - לבצעם".

ביום 20.2.2013 נדחה על ידי בית משפט זה ערעור שהגיש המערער על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בשבתו כבית משפט לעניינים מינהליים. עם זאת, ניתן עיכוב ביצוע לצו ההריסה השני למשך 60 יום ממתן פסק הדין (עע"מ 8502/12).

מאז התנהלו מספר רב של הליכים בנוגע להריסת המבנה, ובהם בקשות רבות לעיכוב ביצוע שהוגשו הן על ידי המערער הן על ידי המשיבה. אין צורך וטעם לפרט את כל אלה ו"אדלג" לשנת 2015.

4. ביום 2.2.2015 הגיש המערער בקשת עיכוב ביצוע, אחת מיני רבות, בנימוק כי ההליך התכנוני שמטרתו להכשיר את המבנה בדיעבד קרם לאחרונה עור וגידים. ביום 1.4.2015 דחה בית משפט השלום בחיפה את הבקשה, בקובעו כי לא חל שינוי במצב התכנוני והיתר בנייה לא נמצא בהישג יד. ערעור שהגיש המערער לבית המשפט המחוזי בחיפה נדחה אף הוא ביום 3.5.2015 (עפ"א 10418-04-15). בית המשפט המחוזי קבע בפסק דינו כי המצב התכנוני הקיים, וכן התנהלותו של המערער שעושה דין לעצמו במשך שנים רבות, מחייבים את דחיית הבקשה לעיכוב ביצוע. בשורה התחתונה קבע בית המשפט, כי המשיבה תהא רשאית לבצע את צו ההריסה עד ליום 5.7.2015.

בהחלטה מיום 20.7.2015 דחה בית משפט זה בקשת רשות ערעור שהגיש המערער תוך שקבע כי "אין מקום להכשיר את הבנייה הבלתי חוקית המתקיימת כבר שנים רבות. מאחר שלא קיים אופק תכנוני להכשרת המבנה, הרי שהאינטרס הציבורי של דחיקת התופעה הפסולה של בנייה בלתי חוקית, גובר". עם זאת, מועד ביצוע הצו על ידי המשיבה הוארך עד ליום 18.10.2015 (רע"פ 4086/15).

5. לאחר שטענות המערער לגבי ביצוע צו ההריסה נדחו, או אז העלה המערער טענה חדשה, שלפיה קיים פער בין שטח המבנה שלגביו ניתנו צווי ההריסה ובין שטח המבנה בפועל; לדבריו, בעוד צווי ההריסה ניתנו ביחס לשטח של 300 מ"ר בלבד, שטחו של המבנה הוא "כיום" כפול מזה. תחילה הגיש המערער בקשה לבית משפט השלום בחדרה להבהיר את גזר הדין שניתן על ידו עוד ביום 26.3.2007 שבמסגרתו ניתן צו ההריסה הראשון (ת"פ 2682/03); ובהחלטה מיום 20.9.2015 דחה בית המשפט את הבקשה תוך שקבע שגזר הדין "ברור כשמש" ושומה על המערער להרוס את המבנה כולו "כפי מצבו בעת ההריסה" ולא רק בנייה בשטח של 300 מ"ר.

עוד לא יבשה הדיו על ההחלטה, למחרת היום הגיש המערער בקשה זהה לבית משפט השלום בחיפה, להבהיר את גזר הדין שניתן על ידו ביום 14.10.2010 שבמסגרתו שב והורה בית משפט על הריסת המבנה וניתן צו ההריסה השני (תו"ח 35631-02-10); בבקשתו זו המערער לא ציין כלל את דבר הבקשה שהגיש זמן קצר קודם לכן לבית משפט השלום בחדרה, גם לא את דבר מתן ההחלטה שם – על אלה למד בית משפט השלום בחיפה מתגובת המשיבה. בהחלטה מיום 6.10.2015 דחה גם בית משפט השלום בחיפה את בקשת ההבהרה, תוך שהפנה את המערער לאמור בהחלטת בית משפט השלום בחדרה בנדון.

בעקבות החלטה זו, שוב הוגשו בקשות למיניהן לעיכוב ביצוע צווי ההריסה, וניתנו אורכות פעם ועוד פעם, אך איני רואה מקום להידרש להן ו"אדלג" כעת למחצית השנייה של שנת 2016.

6. ביום 11.7.2016 שב המערער ופנה לבית משפט השלום בחיפה בבקשה להורות על אופן והיקף ביצוע צו ההריסה השני, הוא צו ההריסה שניתן על ידי בית המשפט שאליו פנה. בבקשתו חזר המערער וטען כי עניינו של צו ההריסה הוא בשטח של 300 מ"ר בלבד בעוד המבנה הוא בשטח של כ-600 מ"ר; ובחלקו, כך נטען, לא נעשה כל שימוש. גם בקשה זו נדחתה, בהחלטה מיום 21.7.2016, תוך שבית משפט ציין כי אין מקום להידרש לטענות שהוכרעו זה מכבר ולפיהן צווי ההריסה חלים על המבנה כולו. בקשה לעיכוב ביצוע שהגיש המערער נדחתה אף היא.

על ההחלטה מיום 21.7.2016 הוגש ערעור לבית המשפט המחוזי בחיפה (עפ"א 39262-07-16, להלן: הערעור בדבר שטח המבנה). לצד הערעור הוגשה גם בקשה לעיכוב ביצוע, וזו נדחתה בהחלטה מיום 25.7.2016, תוך שנקבע בין היתר כי נראה שסיכויי הערעור נמוכים.

7. ביום 24.8.2016 וקודם שהתקיים דיון לגופו בערעור בדבר שטח המבנה, נחתם מסמך על ידי המערער ועל ידי ראש עיריית אום אל-פחם הממוען לפרקליט המדינה, שבו נתבקשה המדינה ליתן הסכמתה "להימנע בשלב זה" מהריסת המבנה, בהינתן האמור במסמך (להלן: כתב ההתחייבות). במסגרת כתב ההתחייבות הצהירו והתחייבו החתומים עליו כי המערער יאטום את המבנה לא יאחר מיום 1.9.2016; כי לא יעשה במבנה שימוש כלשהו כל עוד לא נתקבל היתר בנייה המכשיר אותו מכוח תוכנית סטטוטורית שאושרה כדיו; וכן שניתנת למערער שהות להשגת היתר עד ליום 28.2.2019 (להלן: המועד הקובע). עוד התחייב המערער כי אם עד למועד הקובע לא תאושר התוכנית שמכוחה

ניתן להכשיר את המבנה, ייהרס המבנה על ידו תוך 30 יום; וכי אם המערער לא יקיים אחר התחייבותו להרוס את המבנה כאמור, תהא המשיבה רשאית לעשות כן במקומו והמערער יישא בעלויות ההריסה. כמו כן התחייב המערער כי לא יגיש בקשה נוספת לעיכוב ביצוע ההריסה, וראוי בהקשר זה להביא את הדברים כלשונם בסעיף 6 לכתב ההתחייבות:

"הבעלים או מי מטעמו מתחייבים שלא לבקש עיכוב ביצוע מבית המשפט לביצוע ההריסה אם לא יאושרו התוכניות שמכוחן ניתן להכשיר את [המבנה]... התחייבות זו לא תחול במקרה בו אושרו התוכניות למתן תוקף והוצאת ההיתר נמצאת בהישג יד."

במכתב הנושא תאריך 25.8.2016, הודע למערער ולראש עיריית אום אל-פחם, כי פרקליט המדינה נענה לבקשתם והורה לגורמים הרלוונטיים לדחות את ביצוע צו ההריסה (להלן: הסכמת פרקליט המדינה). צוין במכתב כי כך החליט פרקליט המדינה, לא בלי התלבטות, לנוכח ההתחייבויות שנטל על עצמו המערער בכתב ההתחייבות; ובראשן ההתחייבות לפנות מיד את המבנה ולאטום אותו, וכן התחייבות ברורה שלא לבקש מבית המשפט עיכוב נוסף. כתב ההתחייבות והסכמת פרקליט המדינה יכוננו יחדיו: הסכמות הצדדים.

8. ביום 7.9.2016 הודיעו המערער והמשיבה לבית המשפט המחוזי בחיפה על הסכמות הצדדים וצירפו את אלה לבקשתם ליתן להסכמות תוקף של פסק דין ולמחיקת הערעור בדבר שטח המבנה. ואמנם, בפסק דין מיום 8.9.2016 הורה בית המשפט על מחיקת הערעור ומתן תוקף של פסק דין להסכמות הצדדים (להלן: פסק הדין בהסכמה).

משחלף המועד הקובע ולא עלה בידי המערער להשיג היתר בנייה, הגיש בקשה להארכת המועד לביצוע צו ההריסה בשנה נוספת. את בקשתו נימק בכך שמאז הסכמות הצדדים הופקדה במשרדי הוועדה המחוזית לתכנון ובניה במחוז חיפה תוכנית מיתאר מקומית שאמורה להכשיר את המבנה, ועל כן ראוי לעכב את ביצוע הצו (להלן: התוכנית). בהחלטה מיום 10.4.2019 האריך בית המשפט את מועד ביצוע צו ההריסה ב-6 חודשים מתאריך ההחלטה, לנוכח עמדת המשיבה כי "בחודשים הקרובים ניתן יהיה לדעת באופן סופי אם יוכשר המבנה אם לאו". משחלפו 6 חודשים והיתר בנייה אין, שב והגיש המערער בקשה לארכה נוספת של שנה לביצוע צו ההריסה. בהסכמת המשיבה שניתנה במהלך דיון שהתקיים במעמד הצדדים, בהחלטה מיום 7.11.2019 עיכב בית המשפט את ביצוע צו ההריסה ב-6 חודשים נוספים מיום ההחלטה, קרי: עד ליום 7.5.2020.

9. ביום 26.2.2020 הודיעה המשיבה לבית המשפט המחוזי, כי בהחלטה מיום 11.2.2020 בוטלה ההחלטה להפקיד את התוכנית; ולפיכך, בהתאם להסכמות הצדדים ופסק הדין בהסכמה, על המערער לבצע את צו ההריסה בתוך 30 יום ממתן החלטת הביטול. לאחר קבלת תשובת המערער ותשובה לתשובה, בהחלטה מיום 26.3.2020 ניתנה החלטה על ידי בית המשפט המחוזי כי ראוי שצו ההריסה לא יבוצע עד ליום 7.5.2020, הוא מועד תום תקופת הארכה האחרונה שניתנה.

בהודעה מיום 16.4.2020 הודיעה המשיבה כי לנוכח הערת בית המשפט, הצו אמנם לא יבוצע עד 7.5.2020-7.

10. ביום 6.5.2020 הגיש המערער לבית המשפט המחוזי בחיפה בקשה נוספת לעיכוב ביצוע צו ההריסה "עד הכרעה סופית ומכרעת בכל ההליכים שיינקטו הן ע"י [המערער] והן ע"י עיריית אום אל-פחם כולל בעתירה המנהלית אשר תוגש בזמן הקרוב ע"י עיריית אום אל-פחם בין היתר נגד הוועדה המחוזית לתכנון ובנייה מחוז חיפה"; ולמעשה לתקופה בלתי מוגבלת. בקשה זו הוגשה בגדרי תיק הערעור בדבר שטח המבנה, שיוזכר שביום 8.9.2016 ניתן בו פסק הדין בהסכמה. בו ביום, 6.5.2020, הורה בית המשפט המחוזי על עיכוב ביצוע צו ההריסה עד להחלטה אחרת.

המערער טען כי העתירה המינהלית תתקוף את התנהלות הוועדה המחוזית לתכנון ובנייה, בהחליטה לבטל את הפקדת התוכנית; נטען שהחלטת הביטול נתקבלה מבלי לתת זכות טיעון לעירייה, בחוסר סבירות ובחוסר תום לב. בהמשך לכך טען המערער כי ההתחייבות שנטל על עצמו במסגרת כתב ההתחייבות, שלא להגיש בקשה נוספת לעיכוב ביצוע, הייתה למקרה שבו התוכנית לא תאושר ואין כוחה יפה למצב שבו הפקדת התוכנית בוטלה. המשיבה מצידה התנגדה לבקשה וטענה כי מדובר בצו הריסה שנדון בכל הערכאות ובאינספור הליכים שונים, שתכליתם היה עיכוב ביצוע; כי במוקד ניצב מבנה בלתי חוקי שלגביו ניתנו שני צווי הריסה, הראשון עוד בשנת 2007; כי על פי הסכמות הצדדים ופסק הדין בהסכמה, התחייב המערער לבצע את צו ההריסה זה מכבר; וכל זאת לאחר ארכות רבות שניתנו למערער לאורך השנים ועתה אין בנמצא אופק תכנוני להכשרת המבנה.

על החלטת בית המשפט המחוזי בחיפה שניתנה בבקשתו זו של המערער לעיכוב ביצוע, הגיש המערער את הערעור שלפניי. הארכת בתיאור השתלשלות האירועים שקדמו להחלטה, בניסיון להמחיש את "גלגוליהם" של צווי ההריסה עד הלום.

החלטת בית המשפט המחוזי נושא הערעור

11. בהחלטה מיום 2.6.2020, שניתנה לאחר דיון שהתקיים במעמד הצדדים, דחה בית המשפט המחוזי בחיפה את הבקשה לעיכוב ביצוע – החלטה זו היא נושא הערעור דנן. בעשותו כן קבע בית המשפט כי אין כל הצדקה להוסיף ולהאריך את המועד לביצוע צו ההריסה. נקבע כי אין לאפשר את עיכוב הביצוע לנוכח פרק הזמן הארוך עד מאד שחלף מעת הקמת המבנה בשנת 2003, וממתן צווי ההריסה ב-2007 וב-2010. עוד נקבע כי די בהסכמות הצדדים שניתן להן תוקף בפסק הדין בהסכמה, שלפיהן התחייב המערער שלא יגיש כל בקשה נוספת לעיכוב ביצוע, כדי לדחות את הבקשה; וכי הסכמת המשיבה לדחיית מועד ביצוע ההריסה חרף הבנייה הבלתי חוקית, נועדה לאפשר למערער למצות את ההליך התכנוני – אולם זאת לתקופה מוגבלת, כפי שניתן לדברים ביטוי בכתב ההתחייבות ובהסכמת פרקליט המדינה. לעניין הפרשנות שביקש המערער לייחס להסכמות הצדדים, ולפיה משבטלה הפקדת התוכנית לא מתקיים התנאי שבהסכמה ולפיו "התוכנית לא אושרה" – קבע בית המשפט שיש לדחותה; ומשאין מחלוקת שהפקדת התוכנית בוטלה, משמע שהתוכנית לא אושרה, ולפיכך יש לקיים את צו ההריסה ודין הבקשה לעיכוב ביצוע להידחות לנוכח התחייבות המערער שלא יגיש עוד כל בקשה כזו.

עוד הוסיף בית המשפט המחוזי, כי בהיעדר הליך תכנוני שעשוי להביא להכשרת המבנה והיעד היתר בנייה בהישג יד, יש לקיים את הסכמות הצדדים. אשר לעתירה המינהלית שנטען בבקשה שהעירייה מתעתדת להגיש נגד הוועדה המחוזית (ויצוין כי במהלך הדיון לפניו עודכן בית המשפט המחוזי כי העתירה אמנם הוגשה), נקבע כי אין בכך משום עילה למתן כל ארכה נוספת לביצוע צו ההריסה שניתן לפני עשור לאחר שלא קיום צו ההריסה הראשון שניתן ב-2007 בגין המבנה שהוקם שלא כחוק בשנת 2003.

המערער ממאן להשלים עם החלטתו של בית המשפט המחוזי, ומכאן הערעור. בהחלטה מיום 30.6.2020 הוריתי על עיכוב ביצוע צו ההריסה עד החלטה אחרת.

טענות הצדדים

12. המערער טוען בכתובים וחזר על הדברים בטעונו בעל-פה, כי היה מקום להיעתר לבקשתו הנוספת לעיכוב ביצוע צו ההריסה, וכי שגה בית המשפט המחוזי בקובעו אחרת. לשיטת המערער, בית המשפט לא ייחס משקל ראוי לעובדה שהוגשה עתירה מינהלית על ידי עיריית אום אל-פחם נגד המשיבה ובה נטען כי נפלו פגמים בשיקול דעתה של הוועדה המחוזית לתכנון ובניה שעה שהורתה על ביטול הפקדת התוכנית שיזמה העירייה. בהודעת הערעור נטען כי יש בעתירה המינהלית כדי להחזיר את התוכנית על כנה, ועל כן נדרש להמתין להכרעת בית המשפט בה על מנת שלא לסכלה. בדיון שהתקיים לפניי עדכן ב"כ המערער כי ביניים העתירה נמחקה, משהגיעו הצדדים שם להסכמה שלפיה השגה שהגישה העירייה על ביטול הפקדתה של התוכנית, לא תיחסם אך משום שלא הוגשה במועדה. עוד שב המערער וטוען כי עומדת לו הזכות להגיש בקשת עיכוב נוספת כפי שעשה; זאת משום שהתחייבותו בהקשר זה כוחה יפה אך למקרה שבו התוכנית "לא אושרה" ולא למקרה ש"בוטלה" כפי שאירע. המערער מוסיף וטוען כי שגה בית המשפט המחוזי כאשר לא הביא בחשבון במסגרת הכרעתו את טענת המערער בדבר חוסר תום ליבה של המשיבה בביטול הפקדת התוכנית, שאינו עולה בקנה אחד עם הסכמות הצדדים ששיקפו כוונה לאפשר למערער למצות את ההליך התכנוני שאותו יזמה עיריית אום אל-פחם. לבסוף טוען המערער כי לבית המשפט נתון שיקול דעת רחב וסמכות טבועה לעכב ביצוע צו הריסה, ושגה בית המשפט המחוזי כאשר קבע שהבקשה שהונחה לפתחו אינה מגלה עילה לעשות כן. לשיטתו, נדרש במקרה דנן לאזן בין האינטרס הציבורי בביצוע צו ההריסה ובין הנסיבות הייחודיות שבו המבנה משמש קורת גג לכ-30 בני משפחתו של המערער, והתוצאה הבלתי הפיכה אם הצו יבוצע. זאת כל עוד קיים "סיכוי טוב מאד", כלשונו, להכשרת המבנה.

המשיבה מצידה השמיעה את טעוניה בעל-פה במהלך הדיון בערעור. לדבריה, היא סומכת את ידיה על החלטת בית המשפט המחוזי, והדגישה כי נודעת חשיבות ציבורית רבה לקיום צווים שיפוטיים. בתוך כך הפנתה המשיבה לעובדה שאין מחלוקת על היותו של המבנה בלתי חוקי וכי צווי ההריסה לגביו הם מלפני 10 ו-13 שנים. לשיטת המשיבה, המערער עושה שימוש לרעה בהליכי משפט כאשר ההליכים הרבים שניהל מכוונים כולם לדחיית הריסת המבנה, ובבסיס התנהלות זו ניצב סירובו של המערער לקיים אחר צווים שיפוטיים חלוטים. עוד טוענת המשיבה כי המערער התחייב במסגרת הסכמות הצדדים שקיבלו תוקף בפסק הדין בהסכמה, התחייבות שאינה משתמעת לשני פנים, כי במידה שלא יקבל היתר בנייה וזה לא יהיה בר השגה עד למועד הקובע, לא יפנה לבית המשפט בבקשה כלשהי לעיכוב ביצוע; וחרף האמור חזר ופנה בבקשה לעיכוב ביצוע תוך הפרה חזיתית של התחייבותו. עם זאת אין להסכין.

דיון והכרעה

13. לאחר עיון בכתובים ומשהייתי אוזן לטיעוני הצדדים בעל-פה, נחה דעתי כי יש לדחות את הערעור. ואפרט.

אין חולק כי בענייננו מדובר במבנה לא חוקי, שהוקם עוד בשנת 2003 בניגוד לייעוד הקרקע וללא היתר בנייה. בית משפט זה פסק, ולא אחת, כי עבירות תכנון ובנייה מבטאות זלזול בחוק וברשויות; וכי אל לו לבית המשפט ליתן ידו לבנייה בלתי חוקית, בוודאי לא להניח לה להימשך עד אין קץ (רע"פ 8220/15 כאפיה נ' מדינת ישראל, פסקה 9

עמוד 6

וההפניות שם(27.12.2015), להלן: עניין כאפיה). הכלל הוא שצו ההריסה יבוצע במועדו וכי בית המשפט לא ייעתר לבקשה לדחיית המועד לביצוע, אלא במקרים חריגים ויוצאי דופן, כגון שהיתר הבנייה מצוי בהישג יד ועיכוב פורמלי הוא שמעכב את קבלתו. עוד נקבע כי הנטל להוכיח כי קבלת היתר הבנייה מצויה בפתח, ולמצער שקיימת אפשרות לקבל היתר בתוך פרק זמן סביר, מוטלת על המבקש את עיכוב ביצוע צו ההריסה; ובעניין זה ניצבת משוכה גבוהה בפני המבקש, ואין די בטענות בדבר קיומו של הליך תכנוני כלשהו (עניין כאפיה, שם; רע"פ 4877/18 אלאטרש נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (4.9.2018)).

בעניינו של המערער התהפכו היוצרות, ועיכוב הביצוע הפך לכלל. 17 שנים חלפו מהיום שבו הוקם המבנה, וחרף צווי הריסה שניתנו המבנה עודנו עומד על תילו. בגזר דינו של בית המשפט בחיפה (תו"ח 35631-02-10 מועד ביצוע צו ההריסה נקבע ליום 1.5.2011; ויוזכר שהמערער הועמד שם לדין בגין אי ביצוע צו הריסה שיפוטי שניתן ביחס לאותו מבנה ארבע שנים קודם לכן. מאז עוכב ביצוע צו ההריסה מעת לעת, בעיקר כדי ליתן שהות בידי המערער למצות הליכי תכנון בניסיון להכשיר את המבנה. עתה, ניתן לומר כי כלו כל הקיצין, ואין הצדקה כלשהי להוסיף ולעכב את ביצוע הצו. בחלוף השנים, דומה כי התנהלותו של המערער שאינו אומר נואש, מגעת כדי שימוש לרעה בהליכי בית משפט; כאשר כל תכליתו של הערעור הוא להביא פעם נוספת ל"דחיית הקץ", כמו שורה ארוכה של הליכים לפניו, בניסיון למנוע ללא צידוק וללא כל יסוד בדין את ביצועו של צו ההריסה השיפוטי שניתן ביחס למבנה בלתי חוקי, ולפני שנים רבות כל כך.

14. זאת ועוד. במסגרת הסכמות הצדדים שניתן להן תוקף בפסק הדין בהסכמה, הסכימה המשיבה כי בשלב ראשון יפסק לחלוטין כל שימוש במבנה והוא יאטם, כדי לאפשר למערער כבקשתו לפעול לקידום אישור תוכנית שמכוחה ניתן יהיה להכשיר את המבנה; כאשר ברור מנוסח כתב ההתחייבות והסכמת פרקליט המדינה שצורפה לו, כי למערער הוקצבה באותה נקודת זמן תקופה מוגבלת מתוחמת בזמן, למצות את ההליך התכנוני - עד למועד הקובע כהגדרתו לעיל, יום 28.2.2019. בפסק הדין בהסכמה (ניתן ביום 8.9.2018) אישר בית המשפט המחוזי את הסכמות הצדדים ונתן להן תוקף של פסק דין, ובעשותו כן הלך כברת דרך ארוכה נוספת לקראת המערער מעבר לארכות שניתנו לו עד אז. הפרשנות שמייחס המערער להתחייבותו בכתב ההתחייבות שלא להגיש עוד בקשה לעיכוב ביצוע צו ההריסה, לפיה זו תקפה רק למקרה שהתוכנית לא אושרה ולא כן משהפקדת התוכנית בוטלה, חוטאת להסכמות הצדדים. כפי שהגיש בית המשפט המחוזי, ואין לי אלא לחזור על הדברים:

"אין מחלוקת כי כיום הפקדת התוכנית בוטלה, משמע - התוכנית לא אושרה משכך ובהתאם להסכמה הדיונית (הסכמות הצדדים, ע"ב') שקיבלה תוקף של פסק דין (פסק הדין בהסכמה, ע"ב') יש לקיים צו ההריסה ויש לדחות את הבקשה (לעיכוב ביצוע, ע"ב') לאור התחייבות [המערער] שלא להגיש בקשה נוספת".

אשר לעתירה המינהלית שהגישה עיריית אום אל-פחם, כפי שכבר צוין הובהר במהלך הדיון לפניי כי היא נמחקה. זאת משהגיעו הצדדים לה הסכמה, שלפיה השגה שהגישה העירייה על ביטול הפקדתה של התוכנית שיזמה, לא תיחסם אך משום שלא הוגשה במועד. אלא שאין באמור כדי לסייע למערער ולשנות מן העובדה שלעת הזו ההליך התכנוני אינו קיים; ומכל מקום המערער לא הצביע על אינדיקציה ממשית לכך שהיתר הבנייה הוא בר השגה בזמן כלשהו הנראה לעין, אם בכלל.

15. נמצאנו למדים, כי בדין דחה בית המשפט המחוזי את בקשת המערער לעיכוב ביצוע צו ההריסה, משעה

שהמועד הקובע חלף זה מכבר; משלא נראה שקיים אופק תכנוני להכשרת המבנה; ולנוכח הסכמות הצדדים שבפסק הדין בהסכמה ניתן להן תוקף של פסק דין. כך ביתר שאת שעה שהמבנה נבנה ועומד על תילו במשך 17 שנים בניגוד לחוק. יצוין אגב כך כי המערער אינו יכול להישמע בטענה כי יש ליתן משקל לכך שבמבנה מתגוררים עשרות בני משפחתו; מעבר לכך שהטענה נטענה בעלמא, היא אינה מתיישבת עם התחייבותו שניתנה עוד ב-אוגוסט 2016 במסגרת הסכמות הצדדים, שלפיהן המבנה יאטם מיד ולא ייעשה בו כל שימוש אלא אם כן בעתיד תוכשר הבנייה ויותר השימוש למגורים, דבר שלא קרה.

סוף דבר, הערעור נדחה; עיכוב הביצוע שעליו הוריתי ביום 30.6.2020 מבוטל; ואם לא יבוצע צו ההריסה על ידי המערער עד ליום 1.12.2020, תהא המשיבה רשאית לבצעו ולהיפרע מהמערער את הוצאותיה.

ניתנה היום, כ"ובתשרי תשפ"א (14.10.2020).

ש ו פ ט ת
